

Meer jongeren dan ooit in jeugdzorg

23.350 jongeren kwamen vorig jaar in de hulpverlening terecht. Wachtlijsten krimpen niet.

'Er moet dringend nog meer capaciteit komen, want veel jongeren blijven toch nog in de kou staan'
Van onze redacteur Steven De Bock, BRUSSEL

De cijfers die gisteren werden voorgesteld door het Vlaamse Agentschap Jongerenwelzijn spreken voor zich. 23.350 jongeren kregen vorig jaar hulp, ruim duizend meer dan in 2007 en een derde meer dan in 2000. Jaar na jaar neemt de hulpverlening in Vlaanderen meer kinderen en jongeren onder haar hoede. Toch staan er in Antwerpen en Limburg alleen al zowat tweeduizend jongeren op de wachtlijst omdat er geen hulp voorhanden is. In de andere provincies is dat plaatsgebrek er ook, maar daar weet voorlopig niemand hoe lang de rijen wachtenden zijn.

Ook voor jongeren die misdrijven hebben gepleegd, blijft plaatsgebrek een nijpend probleem. Jeugdrechters die jongeren wilden plaatsen in de gemeenschapsinstellingen van Mol, Ruiselede of Beernem, botsten vorig jaar dagelijks op een njet omdat de instellingen bomvol zaten. Negenhonderd à duizend keer kregen de jeugdrechters vorig jaar te horen dat er geen plaats was voor een jongere die ze wilden plaatsen.

Een deel kon achteraf toch terecht in de jeugdgevangenis van Everberg. Maar veel van die jongeren mochten noodgedwongen gewoon naar huis terug.

Die criminele jongeren maken maar een klein deel uit van de jongeren waarover het agentschap zich ontfermt. Mensen beseffen volgens Stefaan Van Mulders van het Agentschap Jongerenwelzijn nog te weinig dat het gros van de kinderen in de hulpverlening slachtoffers van een problematische opvoedingssituatie zijn. Ze zijn thuis mishandeld of verwaarloosd. Ze kampen met gedragsproblemen of hun ouders kunnen de opvoeding gewoon niet meer aan. Het zijn kinderen in nood, die niets hebben misdaan, maar wel hulp nodig hebben.

'Een ruime meerderheid van 86 procent van de 23.350 opgevangen kinderen bevindt zich in een problematische opvoedingssituatie, tegenover 12 procent die een als misdrijf omschreven feit heeft gepleegd. Bovendien gaat het vaak om erg jonge kinderen. 30 procent van de kinderen in de hulpverlening is jonger dan tien jaar. Zeker voor hen willen we de komende jaren werk maken van de zoektocht naar nieuwe pleeggezinnen.'

'We beseffen dat er dringend meer capaciteit moet komen', zegt Van Mulders. 'De situatie is nog altijd zo dat jeugdconsulenten jongeren vaak niet onmiddellijk de nodige hulp kunnen bieden. Dat is voor die mensen een zware emotionele belasting.'

Het aantal plaatsen is de jongste jaren anders flink toegenomen. En ook in 2009 komen er in Vlaanderen nog eens tachtig residentiële plaatsen en 130 plaatsen in thuisbegeleiding bij. Maar dan nog zal de vraag veel groter blijven dan het aanbod.

Van Mulders beseft dat er vooral een tekort is aan plaatsen in residentiële begeleidingstehuizen. Van de 1.200 kinderen op de wachtlijst in Antwerpen wacht bijna de helft op zo'n plaatsje. Tegelijk stelt Van Mulders vast dat jongeren die in dat soort instellingen verblijven, er ook steeds langer blijven wonen. De doorstroming naar lichtere vormen van hulpverlening loopt moeilijk. Bovendien zijn die residentiële plaatsen duur. Eén zo'n residentiële plaats kost 50.000 euro per jongere per jaar.